

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 15 decembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2018, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, și de avocata Tatiana Pavlenco în numele inculpatului

*Vulpe Constantin XXXXXX, născut la
XX XXXXXX XXXX, originar și locuitor al XXXXXX,
XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 23.02.2017 – 15.12.2017,
instanța de apel: 05.01.2018 – 13.11.2018,
instanța de recurs: 29.01.2019 – 06.03.2019.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 15 decembrie 2017, Vulpe Constantin a fost condamnat în baza art. 156 Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând de la 15.12.2017, cu includerea perioadei aflării în arest preventiv de la 22.07.2016 până la 18.09.2016

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Burbențeva M. prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4000 lei, acțiunea civilă, în rest, fiind respinsă.

De asemenea, de la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 80 lei, în rest, cererea acuzării fiind respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Vulpe C. se învinuiește că la 22 iulie 2016, aproximativ ora 04.00, aflându-se pe teritoriul ÎS „Struguri de Colibași”, depozitul frigorific din XXXXXX, XXXXXX, în urma unui conflict apărut subit între dânsul și Ghencea P., locuitor al XXXXXX, XXXXXX, cu scopul cauzării leziunilor corporale, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, manifestate prin traumă contuză a toracelui, fracturi costale directe, complete, multiple, bilaterale cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, lezarea vaselor intercostale, lezarea pleurei parientale, lezarea ambilor pulmoni, hemotorace bilateral, pneumotorace bilateral. Plaga contuză pe cap, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, excoriații pe umeri, excoriații profunde pe ambele coapse, produse la acțiunea traumatică cu un obiect contondent dur, au legătură directă cu decesul.

Acțiunile inculpatului au fost calificate de organul de urmărire penală în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul victimei.

Instanța a reținut că, inculpatul a relatat că în jurul orelor 22-23.00 a venit victima după o butelie de gaz, apoi acesta s-a cerut să rămână să se odihnească la depozit. I-a pus o saltea jos să se culce, iar el s-a culcat pe pat. În timpul nopții, acesta a început să-l pipăie. S-a trezit și i-a spus că ce este nebun și l-a dat afară din cameră. S-a culcat, iar victima a intrat și s-a culcat pe saltea. Peste un timp, a întins mâna la el și i-a spus să dezbrace chiloții. Atunci el l-a scos după poarta depozitului, l-a împins și victima a căzut, iar el s-a întors înapoi și i-a adus căruța. Victima a urcat în căruță și a plecat. Era în jurul orelor 03.00. Pe la orele 09.30, dimineața, a venit Baltă, apoi soția victimei și i-au spus că ultimul este la spital. Ulterior, au venit colaboratorii de poliție și a dat explicații. Ghencea P. era în stare de ebrietate, dar nu au consumat alcool împreună. Nu i-a aplicat lovituri lui Ghencea P., ci doar l-a împins. Când a adus căruța, Ghencea P. era în picioare și singur a urcat în căruță. La urmărire penală a declarat totul cum s-a întâmplat.

Martorul Bria V. a relatat că în dimineața zilei de 22.07.2016, în timp ce mergea cu mașina la câmp, a văzut o căruță în drum și pe Ghencea P. în picioare, rezemat de căruță. Nu s-a oprit, crezând că acesta e în stare de ebrietate. Apoi, s-a uitat în oglindă și a văzut că el a căzut pe spate și s-a întors. Acesta era de sânge, se văieta. El a chemat ambulanța și atunci Ghencea P. a spus că a fost bătut, dar nu a auzit de cine. A ajutat să urce victima în ambulanță care era încă în cunoștință. Distanța dintre depozit și locul unde l-a găsit pe Ghencea P. este de peste 2 km.

Martorul Mușatău I., la urmărirea penală, a declarat că la 21.07.2016, în jurul orei 22.30, a venit la oloiniță unde a luat un balon de gaz și i l-a dat lui Ghencea P., care împreună cu Vulpe C. consumau alcool, apoi a plecat acasă. La 22.07.2016, în jurul orei 06.00, l-a telefonat inculpatul, care i-a comunicat că l-a bătut pe Ghencea P., deoarece acesta a încercat să-l violeze.

Martorul Baltă I. a indicat că dimineața a mers la lucru și inculpatul i-a spus că a fost Ghencea P. și s-au bătut, fiindcă Ghencea P. ar fi vrut să-l violeze.

Martorul Antohi V., medicul de la salvare, a comunicat că au fost solicitați să se prezinte la un pacient care era în câmp, la o distanță de aproximativ 2 km. de sat. Victima era la pământ, avea un politraumatism critic, șoc traumatic de gradul 2-3. Au

făcut luate măsurile necesare, i-au acordat ajutor și l-au transportat la spital. Victima era în stare critică și i-a spus că a fost bătut de inculpat. Salvarea a fost chemată de o persoană care a comunicat că l-a văzut pe Ghencea P. stând în picioare. Căruța era în mijlocului drumului, iar victima era lângă căruță.

Martorii Neacșu P. și Neacșu V. au relatat că în jurul orei 04.30, lângă depozit, l-au văzut pe Ghencea P. jos. Le-a spus că l-a bătut inculpatul, dar nu le-a spus motivul.

Martorul Grigorița H. a indicat că la 21.07.2016, concubinul ei, Ghencea P. s-a dus la rude cu căruța și nu s-a întors. A doua zi, a venit nora care i-a spus că Ghencea P. e bătut. Au mers la inculpat și acesta le-a spus că s-au bătut, pentru că Ghencea P. i-ar fi cerut să întrețină un act sexual cu el. Inculpatul i-a arătat că e mușcat de deget și julit la picior.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 223 din 28.09.2016, lui Ghencea P. i-au fost cauzate vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, manifestate prin: traumă contuză a toracelui, fracturi costale directe, complete, multiple bilaterale cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, lezarea vaselor intercostale, lezarea pleurei parientale, lezarea ambilor pulmoni, hemotorace bilateral, pneumotorace bilateral. Plaga contuză pe cap, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, excoriații pe umeri, excoriații profunde pe ambele coapse, produse la acțiunea traumatică cu un obiect contondent dur, au legătură directă cu decesul.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 577 din 26.07.2016, la Vulpe C. s-au stabilit excoriații pe degetul 1 al mâinii drepte, excoriație pe genunchiul drept, produse la acțiunea traumatică cu un obiect contondent dur, nu se exclude formarea și la cădere din poziția statică, posibil în timpul și circumstanțele indicate, se califică ca vătămare neînsemnată.

Prin raportul de expertiza judiciară nr. 447/D din 27.01.2017, s-a constatat că ținând cont de localizarea leziunilor corporale preponderent în regiunea cutiei toracice, evoluția de la producerea leziunilor corporale până la deces cu complicațiile respective, este posibilă efectuarea mișcărilor în diferite grupe de mușchi, cum ar fi graiul, inclusiv păstrarea mișcărilor active în membrele inferioare cu deplasare la o distanță anumită. Categoriec nu se exclude deplasarea la 3 km., dar cu certitudine nu este posibil de stabilit distanța parcursă concretă și este necesar de luat în considerație circumstanțele cazului. Localizarea multipolară a leziunilor corporale depistate, caracterul lezional al acestora, formarea lor la cădere din poziția statică se exclude.

Expertul medico-legal Ciobanu A. a relatat că majoritatea leziunilor la victimă au fost în regiunea cutiei toracice, pentru că membrele inferioare ale victimei nu au fost afectate, acesta s-a putut deplasa și nu exclude că victima s-a putut deplasa după ce a fost lovit, complicațiile s-au dezvoltat în timp și depind de mai mulți factori, de patologiile existente și nu imediat după aplicarea loviturilor. Loviturile aplicate victimei au fost mai multe, nu se exclude faptul că victima s-ar fi putut urca în căruță și să se deplaseze. Șocul de la leziuni tot poate apărea și se dezvoltă în timp, el nu apare imediat. Victima a fost internată cu șoc traumatic de gr. 3, dezvoltarea șocului depinde de leziunile provocate. La victimă au fost leziuni mai multe, dar nu atât de grave și șocul putea fi dezvoltat peste o perioadă de timp, leziunile au fost produse la interval scurt de timp, consecutiv.

Potrivit expertizei judiciare, efectuată la demersul apărării, în timpul comiterii faptelor asupra victimei, inculpatul s-a aflat în stare de afect de tip anomal (atipic).

Apreciind probele administrate, prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate în ansamblu – din punct de vedere al colaborării lor, instanța a conchis că acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 156 Cod penal, ca vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit, provocată de acte de violență, de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei.

Astfel, instanța a constatat că la 22 iulie 2016, aproximativ ora 04.00, inculpatul Vulpe C., aflându-se pe teritoriul ÎS „Struguri de Colibași”, depozitul frigorific din XXXXXX, XXXXXX, în urma unui conflict apărut între el și Ghencea P., fiind în stare de afect survenită în mod subit și provocată de acțiunile ilegale și imorale ale victimei, cu scopul cauzării leziunilor corporale, i-a aplicat lui Ghencea P. multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, manifestate prin trauma contuză a toracelui, fracturi costale directe, complete, multiple bilaterale cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, lezarea vaselor intercostale, lezarea pleurei parientale, lezarea ambilor pulmoni, hemotorace bilateral, pneumotorace bilateral, plaga contuză pe cap, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, excoriații pe umeri, excoriații profunde pe ambele coapse.

Or, nu se constată în acțiunile inculpatului, infrațiunea imputată în cursul urmăririi penale și calificată pe art. 151 alin. (4) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul victimei, deoarece sub aspectul laturii subiective, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale ori a sănătății este comisă cu intenție directă, iar decesul survine praeterintenționat.

Prin raportul de expertiză judiciară, se confirmă în mod cert existența stării de afect în acțiunile inculpatului, iar o altă probă ce ar combate această stare de fapt nu a fost administrată, această probă urmând a fi apreciată și utilizată în procesul calificării faptelor acestuia,

În același timp, leziunile au fost comise, din punct de vedere subiectiv, fără vinovăția solicitată de art. 151 Cod penal, adică în stare de afect stabilită prin raportul de expertiză. Totodată, a fost stabilit motivul apariției afectului și anume, încercarea victimei de a întreține un act sexual cu inculpatul, fapt indicat de către acesta pe parcursul urmăririi penale și a judecării cauzei, nefiind constatat un alt motiv al apariției agresiunilor dintre inculpat și victimă.

Pe lângă aceasta, nefiind constatată o posibilitate de a califica în vreun mod consecința vătămării grave a integrității corporale ori sănătății victimei – decesul persoanei, deoarece lipsește o normă juridică corespunzătoare, faptele se încadrează în baza infrațiunii după criteriul corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infrațiunii prevăzute la art. 156 Cod penal.

Totodată, au fost administrate probe suficiente care demonstrează comiterea de către inculpat a infrațiunii stabilite în acțiunile lui.

Deși inculpatul a declarat că doar l-a îmbrâncit pe Ghencea P., a fost stabilit totuși că acesta i-a aplicat multiple lovituri victimei, ce se demonstrează prin declarațiile martorului Mușatău I., care a relatat că a inculpatul i-a comunicat că l-a bătut pe Ghencea P., ale martorului Antohi V., căruia victima i-a spus că a fost bătută de inculpat, fapt confirmat și de Neacșu P. și Neacșu V.

Conform declarațiilor medicului legist, leziunile au fost aplicate consecutiv, astfel este exclusă provocarea leziunilor de către alte persoane, după maltratarea victimei de către inculpat. Victima a declarat martorilor că a fost maltrată doar de către inculpat nu și de alte persoane, iar după preluarea ei de către medici, alte leziuni nu au mai fost produse. Totodată provocarea leziunilor de la cădere, conform raportului de expertiză medico-legală, se exclude.

Afirmațiile inculpatului că doar l-a îmbrâncit pe Ghencea P. și nu i-a aplicat lovituri, sunt apreciate ca o modalitate de apărare și nu coroborează cu celelalte probe administrate.

Cererea apărării de aplicare față de inculpat a prevederilor Legii nr. 210/29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, este nefondată, fiind constatat că acesta cade sub incidența prevederilor art. 10 lit. k) al Legii, conform căruia prevederile art. 1–9 (încetarea procesului penal) nu se aplică persoanei învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată. Or, legiuitorul stipulează obligativitatea reparării atât a prejudiciului material cât și a celui moral. Iar, inculpatul a reparat doar prejudiciul material, însă nu a reparat prejudiciul moral pretins în acțiunea civilă.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, se caracterizează pozitiv, anterior nu a fost judecat, nu au fost stabilite circumstanțe agravante și atenuate, concluzionând că reeducarea și corectarea inculpatului este posibilă cu izolarea acestuia de societate.

Acțiunea civilă, înaintată de partea civilă Burbențeva M. privind încasarea prejudiciului material în sumă de 5320 lei, prejudiciului moral în mărime de 150.000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 4000 lei, urmează a fi admisă parțial, cu încasarea în folosul părții civile a prejudiciului moral în mărime de 100.000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 4000 lei.

Dat fiind că prejudiciul material a fost reparat de către inculpat în mărimea pretinsă, acțiunea civilă în această parte urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

3. Procurorul în Procuratura raionului Cahul, Alexandru Țurcanu, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 12 ani închisoare.

Apelantul a invocat că instanța de fond eronat a recalificat acțiunile inculpatului or, probele administrate demonstrează că acesta este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

Astfel, din declarațiile martorilor rezultă că în seara de 21.07.2016, inculpatul și victima au consumat alcool. Dimineața, inculpatul a telefonat lui Baltă I. și Mușatău I. cărora le-a spus că l-a maltratat pe Ghencea P., care a încercat să întreprină

cu el un act sexual. Martorii Neacșu V., Neacșu P. și Antohi V. au confirmat că victima le-a spus că inculpatul l-a agresat, inclusiv cu toporul, care ulterior nu a fost găsit.

Conform rapoartelor de expertiză medico-legală, victima a decedat în urma leziunilor corporale grave, formarea cărora se exclude la cădere din poziție statică. Cu leziunile cauzate, victima putea să se deplaseze la distanța de 3 km.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 1 din 03.10.2017, în timpul comiterii faptelor imputate asupra victimei, inculpatul era în stare de afect anomal (atipic).

Însă, această expertiză trezește mai multe dubii or, expertul indică că acțiunile inculpatului au fost determinate de intoxicația alcoolică, ce i-a dezorganizat activitatea psihică și l-a împiedicat să evalueze corect situația/acțiunile victimei în raport cu dânsul.

Prin urmare, dacă persoana a comis o infracțiune datorită stării de ebrietate, aceasta nu a comis infracțiunea în stare de afect, fiind o reacție afectivă ce nu a atinge nivelul afectului fiziologic.

Din explicațiile expertului judiciar, rezultă că afectul atipic este acea reacție sau emoție afectivă care nu întrunește toate etapele afectului fiziologic și patologic, a treia etapă – cea astenică lipsind, pe motivul prezenței substratului anomal în particularitățile individual psihologice ale individului, care nu-i permit să treacă prin această etapă.

Deci, în conformitate cu prevederile art. 95 Cod de procedură penală, raportul de expertiză judiciară nr. 1 din 03.10.2017, potrivit cărui, în timpul comiterii faptelor, inculpatul era în stare de afect anomal (sau atipic) urmează a fi exclus ca probă, nefiind pertinent și concludent, iar din concluziile expertului rezultă că, în timpul comiterii infracțiunii, la inculpat a apărut o reacție afectivă care nu a atins nivelul afectului fiziologic, circumstanță care poate fi apreciată ca atenuantă.

3.1. A declarat apel și avocatul Alexandru Iurașco, în numele părții vătămate și civile Burbențeva M., solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Apelantul a indicat că instanța de judecată incorect a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 156 Cod penal, în temeiul raportului de expertiză, indicând că acesta confirmă în mod cert existența stării de afect în acțiunile inculpatului, iar o altă probă ce ar combate această stare de fapt nu a fost administrată.

Totodată, potrivit explicațiilor expertului, afectul atipic este acea reacție sau emoție afectivă care nu întrunește toate etapele afectului fiziologic și patologic, a treia etapă - cea astenică lipsind, pe motivul prezenței substratului anomal în particularitățile individual psihologice ale individului, care nu-i permit să treacă prin această etapă, fapt care dă temei de a nu-i da statut de afect fiziologic stării de fapt a învinuitului în momentul săvârșirii infracțiunii.

Instanța de fond a constatat că acțiunile inculpatului au fost provocate de acțiunile ilegale și imorale ale victimei, însă această concluzie se bazează doar pe declarațiile inculpatului, făcute cu scopul de a evita răspunderea penală, nefiind probate prin alte dovezi.

În același timp, punând la baza concluziei raportul de expertiză judiciară din 03.10.2017, instanța a omis că expertul a constatat că acțiunile inculpatului au fost determinate de intoxicație alcoolică, ce i-a dezorganizat activitatea psihică și l-a împiedicat să evalueze corect situația/acțiunile victimei, în raport cu dânsul, precum și declarațiile inculpatului că ambii au consumat în acea seară băuturi alcoolice, circumstanțe ce exclud starea de afect la inculpat.

Instanța de fond a admis parțial acțiunea civilă, încasând de la inculpat prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei, constatând că suma de 150.000 lei nu este în concordanță cu suferințele succesului victimei, raportate la circumstanțele comiterii faptei, însă o astfel de apreciere nu este echitabilă, nu reprezintă o justă și integrală despăgubire, deoarece în urma crimei săvârșite de inculpat au rezultat enorme suferințe legate de pierderea tatălui, rudei apropiate și dragi.

3.2. Avocata Tatiana Pavlenco și inculpatul, la fel, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să-i fie stabilită ultimului o pedeapsă, cu suspendarea condiționată a executării ei, în baza art. 90 Cod penal și micșorarea cuantumului prejudiciului moral.

Apelanții au invocat că la stabilirea pedepsei, instanța de fond urma să se conducă de prevederile art. 7, 61, 75-78 Cod penal, de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de condițiile de viață ale lui, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Or, a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, care se pedepsește cu amendă sau muncă neremunerată în folosul comunității sau închisoare și, în cazul alternativelor de pedeapsă, pedeapsa cu închisoarea are un caracter excepțional și se aplica atunci, când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Totodată, numai pe baza săvârșirii faptei nu se poate determina definitiv persoana vinovatului, deoarece infracțiunea comisă constituie doar un singur episod din comportamentul acestuia.

Mai mult, instanța de fond a ignorat că are familie, soția este pensionară, au crescut și educat trei copii, are studii medii, până la pensionare a activat în calitate de operator la stația de alimentare, este gospodar, se bucură de stima vecinilor, este o persoană calmă, stabilă în acțiuni, împrejurări importante care urmau a fi apreciate la aplicarea pedepsei.

Prin urmare, scopul prestabilit al legii penale, privind corectarea și reeducarea inculpatului, va fi pe deplin atins doar prin menținerea pedepsei penale sub formă de închisoare, cu aplicarea suspendării executării acesteia în baza art. 90 Cod penal, fiind stabilite circumstanțe atenuante și nefiind constatate circumstanțe agravante.

Nu sunt de acord cu mărimea prejudiciului moral încasat, urmând a fi stabilit un cuantum reieșind din circumstanțele comiterii infracțiunii, însă, instanța de fond a

ignorat caracterul imoral al victimei, ca consecință a comiterii infracțiunii, starea de șoc prin care a trecut un bărbat de 60 ani, în rezultatul acțiunilor nepermise ale victimei, contrare moralei societății și care încalcă principiile și normele de conviețuire, au provocat starea de afect a inculpatului.

Astfel, suma prejudiciului moral încasat nu este echitabilă, conform faptelor, fiind exagerată, deoarece a fost omisă starea materială a inculpatului, statutul lui de pensionar, lipsa de activitate, întreținerea acestuia de către copii, precum și faptul că infracțiunea a fost comisă în stare de afect. Or, instanța de fond a încălcat principiul echității, care este pus la baza unei aprecieri corecte a despăgubirilor morale și a admis tendința de îmbogățire fără justă cauză a părții civile.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2018, apelurile acuzării au fost respinse ca nefondate.

A fost admis apelul inculpatului, casată sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre în această parte.

Lui Vulpe Constantin, condamnat în baza art. 156 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 2 ani și 4 luni închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a conchis că fapta penală reținută în culpa inculpatului se încadrează în baza art. 156 Cod penal și nu în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, cum îi este imputat de organul de urmărire penală.

Or, potrivit raportului de expertiză judiciară, se atestă existența stării de afect în acțiunile inculpatului, nefiind prezentate probe care ar demonstra contrariul, iar acuzarea, considerând că instanța de fond eronat a reîncadrat faptele inculpatului pe art. 156 Cod penal, nu a întreprins măsuri întru combaterea poziției date.

Astfel, chiar dacă procurorul nu a solicitat efectuarea expertizei judiciare complexe psihiatrico-psihologice a inculpatului, instanța de apel a întreprins măsuri în vederea numirii acesteia, inculpatul prezentându-se la comisia de expertiză psihiatrico-psihologică legală ambulatorie CML, însă elaborarea și eliberarea raportului nu a fost realizată, din motiv că persoana ce a efectuat plata și-a retras banii.

Potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate de presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii ce nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea inculpatului.

Totodată, conform explicațiilor expertului judiciar Bulgaru A., referitor la faptul dacă afectul atipic poate fi pus la baza calificării acțiunilor inculpatului ca fiind niște acțiuni săvârșite în stare de afect, se atestă că toate tipurile de afect (inclusiv și cel atipic) reprezintă nu altceva decât pierderea pe moment de către individ a capacității de gândire, scăderea proceselor cognitive, care răspund de controlul faptelor sale, persoana fiind integral concentrată pe factorul/obiectul/subiectul excitant, fiind pierdut controlul asupra propriilor fapte, ce duce la iraționalitatea

comiterii unor acțiuni haotice Cu alte cuvinte, subiectul pierde capacitatea de a alege și conduce propriile fapte în momentul comiterii infracțiunii în privința victimei.

Atât psihologia, cât și psihiatria judiciară atribuie afectelor incapacitatea individului de a conștientiza propriile acțiuni, acest factor servind drept circumstanță atenuantă în dreptul penal de care ține cont instanța la pronunțarea sentinței. Spre deosebire de psihologie, în dreptul penal sunt enumerate într-un mod elocvent toate circumstanțele ce pot provoca declanșarea reacțiilor afective și anume: acte de violență sau de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei (art. 146 Cod penal). Astfel, reacțiile afective, în esență, nu sunt niște acte gândite, aceste apărând într-un mod spontan și exploziv atât pentru cei din jur, cât și pentru individ. Adeseori există o legătură directă dintre acțiunile/cuvintele victimei și starea de afect a persoanei învinuite.

Totodată, este important să se intervină precoce și să fie efectuată profilaxia declanșării stărilor afective prin recomandările date de către expertul psiholog, pentru a exclude pe viitor probabilitatea comiterii repetate a unor acte violente sub influența reacțiilor afective acute, prin administrarea tratamentului medicamentos pentru întărirea sistemului nervos și petrecerea unor ședințe de psihoterapie pentru dezvoltarea comportamentelor interpersonale.

Or, din probele administrate rezultă că leziunile au fost comise din punct de vedere subiectiv fără vinovăția solicitată de art. 151 Cod penal, dar în starea de afect, stabilită prin raportul de expertiză.

Astfel, instanța de fond corect a conchis că la 22 iulie 2016, aproximativ ora 04.00, inculpatul Vulpe C., aflându-se pe teritoriul ÎS „Struguri de Colibași”, depozitul frigorific din XXXXXX, XXXXX, în urma unui conflict apărut între dânsul și Ghencea P., fiind în stare de afect survenită în mod subit și provocată de acțiunile ilegale și imorale ale victimei, cu scopul cauzării leziunilor corporale, i-a aplicat acestuia multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață, manifestate prin trauma contuză a toracelui, fracturi costale directe, complete, multiple bilaterale cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, lezarea vaselor intercostale, lezarea pleurei parientale, lezarea ambilor pulmoni, hemotorace bilateral, pneumotorace bilateral, plaga contuză pe cap, cu hemoragii în țesuturile moi adiacente, excoriații pe umeri, excoriații profunde pe ambele coapse.

Încercarea victimei de a întreține un act sexual cu inculpatul a și dus la apariția stării de afect, inculpatul indicând cauza apariției conflictului la urmărirea penală și în cadrul examinării cauzei, iar un alt motiv al apariției agresiunilor dintre inculpat și victimă nu a fost stabilit, circumstanțe ce denotă că instanța de fond just a încadrat acțiunile inculpatului pe art. 156 Cod penal, ca vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit, provocată de acte de violență, de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei.

Or, au fost administrate suficiente probe ce demonstrează că anume această faptă a avut loc și că aceasta a fost săvârșită de către inculpat, iar infracțiunea a fost corect încadrată de instanța de fond.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea probelor apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

Însă, prima instanță, stabilindu-i inculpatului o pedeapsă de 2 ani și 6 luni închisoare, nu a ținut cont și de faptul că instanța de judecată stabilește pedeapsa echitabilă în conformitate cu principiul individualizării pedepsei, prevăzut la art. 7 Cod penal în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, inserate la art. 75 alin. (1) Cod penal, potrivit căruia instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Mai mult, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă – amendă – până la cea mai aspră – detențiune pe viață.

Deci, ținând cont de prevederile art. 6 CEDO, că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, adică că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu adversul, se atestă că instanța de fond eronat a constatat că corectarea inculpatului este posibilă doar cu izolare de societate și nu a motivat imposibilitatea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

Astfel, inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, are familie, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog.

Deci, la stabilirea pedepsei, instanța de fond nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal și nu a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de circumstanțele în care a fost comisă fapta, de persoana celui vinovat, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestuia, că infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor mai puțin grave, care se pedepsește cu închisoare, precum și de personalitatea inculpatului, care pentru prima dată se află pe banca acuzaților. Or, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice, nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, dar să ducă la realizarea scopului prevăzut de art. 61 Cod penal, iar pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, cât și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane. Restabilirea echității sociale reprezintă o valoare supremă în societate și este garantată de art. 1 alin. (3) din Constituție.

Astfel, fiind stabilit că inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, ținând cont de personalitatea acestuia și atitudinea față de infracțiunea comisă, urmează a-i fi stabilită o pedeapsă de 2 ani și 4 luni închisoare.

Totodată, apreciind influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, corectarea și reeducarea acestuia este posibilă fără executarea reală a pedepsei, cu suspendarea executării ei, în condițiile art. 90 Cod penal, cu stabilirea unei perioade de probațiune de 3 ani.

Or, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei, față de cele comise, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei. Astfel, inculpatul poate fi corectat nu doar cu izolare de societate, la formarea acestei concluzii fiind pus accentul pe restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, ținându-se cont și de faptul că acesta a săvârșit o infracțiune prin care a lipsit de viață o persoană, ceea ce contravine grav moralității pe care se întemeiază întreaga societate umană, dar și pe prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de către inculpat, cât și de alte persoane, aplicându-i o pedeapsă corectă, echitabilă și legală.

În același timp, cererea acuzării privind admiterea integrală a acțiunii civile, este neîntemeiată, cuantumul prejudiciului moral, apreciat de instanța de fond la suma de 100.000 lei fiind în concordanță cu faptul că în urma comiterii infracțiunii o persoană a fost lipsită de viață, precum și cu suferințele succesului victimei, raportate la circumstanțele comiterii faptei.

Criteriului echității, care stabilește că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, în termenii CEDO, se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât aceste să aibă efect compensator și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorul daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, instanța de fond ținând cont de aceste prevederi, precum și de gravitatea faptelor săvârșite și consecințele acestora, de posibilitatea de restabilire a psihicului succesului victimei, de satisfacția pe care o primește persoana în urma pedepsirii inculpatului.

La fel, instanța de fond corect a încasat cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4.000 lei, acestea fiind necesare și rezonabile în raport cu circumstanțele cauzei și volumul de lucru efectuat de avocat.

Pe lângă acesta, întemeiat s-a dispus încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 80 lei, în beneficiul statului or, suma de 23 lei a fost suportată pentru expertiza nr. 577 din 26.07.2016, fiind examinat inculpatul și suma de 57 lei pentru expertiza medico-legală nr. 447/D din 27.01.2017, efectuată la demersul apărării.

În același timp, instanța de fond just a dispus că cheltuielile judiciare în sumă de 560 lei urmează a fi trecute în contul statului, fiind stabilit că expertiza medico-legală nr. 223 a fost efectuată potrivit art. 2 al Legii nr. 68 din 14.06.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, care prescrie că actul prin care se

dispune expertiza judiciară este: ordonanța organului de urmărire penală sau încheierea instanței de judecată, prin care se dispune efectuarea expertizei judiciare sau, după caz, cererea de efectuare a expertizei judiciare depusă de către părți din inițiativă proprie și pe cont propriu în condițiile codurilor de procedură civilă, penală și contravențional. Art. 11 alin. (2) din legea indică că expertiza judiciară se efectuează în temeiul actului de dispunere a expertizei judiciare, emis în conformitate cu prevederile legislației de procedură.

5. Procurorul Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a indicat că instanța de apel, doar a enumerat probele cercetate în cadrul procesului, fără a le da o apreciere separată.

Or, expertiza judiciară prin care s-a constatat că inculpatul, în timpul comiterii infracțiunii, era în stare afect anomal (atipic) *trezește mai multe dubii*, fiind constatat că expertul a indicat că *acțiunile inculpatului au fost determinate de intoxicația alcoolică, ce i-a dezorganizat activitatea psihică și l-a împiedicat să evalueze corect situația/acțiunile victimei în raport cu dânsul*.

Prin urmare, dacă persoana a comis o infracțiune datorită stării de ebrietate, aceasta nu a comis infracțiunea în stare de afect, fiind o reacție afectivă ce nu a atins nivelul afectului fiziologic.

La fel, instanțele de fond și de apel nu au apreciat explicațiile expertului judiciar, că *afectul atipic este acea reacție sau emoție afectivă care nu întrunește toate etapele afectului fiziologic și patologic, a treia etapă – cea astenică lipsind, pe motivul prezenței substratului anomal în particularitățile individual psihologice ale individului, care nu-i permit să treacă prin această etapă*.

Astfel, din concluziile expertului rezultă că afectul anomal (atipic) este o reacție afectivă ce nu a atins nivelul afectului fiziologic.

În conformitate cu prevederile art. 95 Cod de procedură penală, raportul de expertiză judiciară nr. 1 din 03.10.2017, potrivit cărui, în timpul comiterii faptelor, inculpatul era în stare de afect anomal (sau atipic) urmează a fi exclus ca probă, nefiind pertinent și concludent, iar din concluziile expertului rezultă că, în timpul comiterii infracțiunii, la inculpat a apărut o reacție afectivă care nu a atins nivelul afectului fiziologic, circumstanță care poate fi apreciată ca atenuantă.

Deci, acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii prevăzute la art. 151 alin. (4) Cod penal, ca vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care a provocat decesul victimei.

Pe lângă aceasta, este neîntemeiată și soluția instanței de apel privind respingerea cererii acuzării de încasare a cheltuielilor judiciare în sumă de 640 lei.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului or, inculpatul poate fi obligat la recuperarea cheltuielilor judiciare, iar plata acestora nu va influența asupra situației materiale a acestuia.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

5.1. A declarat recurs ordinar și avocata Tatiana Pavlenco, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința inculpatului să fie încetat în temeiul art. 2 al Legii nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și respingerea cererii privind încasarea prejudiciului moral.

Recurenta a invocat că soluția instanței de apel privind încasarea prejudiciului moral nu este întemeiată din punct de vedere juridic, concluziile nefiind expuse într-o consecutivitate logică strictă, motivarea deciziei fiind sumară și incompletă, precum și nefiind reținute circumstanțele de fapt și de drept, nefiind evaluate și analizate probele administrate, în vederea dovedirii acțiunii civile în latura morală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 12) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu respectivele circumstanțe invocate în recursul ordinar al procurorului (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, toate fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând clar și fără echivoc motivele pentru care au respins probele și versiunile acuzării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 156 Cod penal.

Concluziile instanțelor de fond și de apel privind încadrarea acțiunilor inculpatului în baza art. 156 Cod penal, pe lângă situațiile constatate și reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, coroborează și cu următoarele împrejurări.

Art. 156 Cod penal prevede răspundere penală pentru vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect, survenită în mod subit,

provocată de acte de violență, de insulte grave ori de alte acte ilegale sau imorale ale victimei.

Se observă că dispoziția acestei norme penale nu concretizează natura afectului – fiziologic, atipic, anomal, patologic, etc.

Potrivit art. 143 alin. (1) pct. 3), 6) Cod de procedură penală, expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea stării psihice a inculpatului în cazurile în care apar îndoieli cu privire la starea de responsabilitate, altor cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Respectiv, în raportul de expertiză judiciară nr. 745-746 din 03.10.2017 este relevat, în mod indubitabil că: *„în timpul comiterii faptelor imputate asupra lui Ghencea P., inculpatul Vulpe C. s-a aflat în stare de afect de tip anomal (sau atipic)..., acțiunile lui Ghencea P., manifestate prin tentativă de viol, cu certitudine, l-au determinat pe Vulpe C. să reacționeze agresiv, inadecvat și spontan la situația de conflict... afect anomal sau atipic este o stare afectivă intermediară dintre afectul fiziologic și cel patologic..., astfel de persoane reacționează acut și neadecvat la excitanți (factori stresanți), iar reacțiile lor nu corespund gradului de amenințare a factorului stresor...”* (vol. I, f.d. 219).

Acuzarea nu a combătut prin probe concludente aceste estimări ale expertului judiciar, iar, potrivit art. 8 alin. (3) și 389 alin. (2) Cod de procedură penală, nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii se interpretează doar în favoarea inculpatului.

Mai mult, presupusa stare de ebrietate a inculpatului în momentul comiterii infracțiunii, invocată de recurent, nu este probată în modul prevăzut de lege și nici nu-i este imputată prin rechizitoriu. Deci, argumentul respectiv este unul nefondat.

În același timp, conform art. 117 lit. a) Cod penal, concurența dintre două norme speciale are următoarele varietăți: dintre componența de infracțiune cu circumstanțe atenuante și alta cu circumstanțe agravante – infracțiunea se califică în baza celei cu circumstanțe atenuante.

Prin urmare, dacă vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, săvârșită în stare de afect, a provocat decesul victimei, atunci decesul ei nu se încadrează în limitele prevăzute la art. 156 Cod penal.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui

răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de apel just și argumentat a ținut cont de sancțiunea art. 156 Cod penal „*se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani*”, raportată la prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, conform cărora la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Totodată, potrivit art. 90 alin. (1) Cod penal, în cazul stabilirii pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, poate dispune suspendarea condiționată a executării ei dacă, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să o execute, indicând numaimic în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, iar instanța de apel a reținut asemenea împrejurări - inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, are familie, nu se află la evidența medicului psihiatru și narcolog, deci, just concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pentru o perioadă de probațiune (*pct. 4. din decizie*).

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

La fel, se atestă că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluționarea chestiunii legate de cheltuielile judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a

procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea cauzei morții, instanțele de fond și de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, respectivele cheltuieli urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat (*pct. 2., 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta și cu referire la recursul apărării (*pct. 5.1. din decizie*), se reține că soluția instanțelor asupra acțiunii civile, în partea prejudiciului moral încasat este, la fel, legală și întemeiată.

Astfel, conform art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, ***instanța de judecată ia în considerare*** suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. Odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Totodată, soluția instanței de apel privind neaplicarea actului de amnistie față de inculpat coroborează cu prevederile clare și imperative ale art. 10 alin. (1) lit. k) din Legea nr. 210 din 29.07.2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței R. Moldova, potrivit căror amnistia nu se aplică persoanei inculpate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care a fost condamnată, ținându-se cont de prejudiciul stabilit prin hotărârea judecătorească (*pct. 2. – 5.1. din decizie*).

Or, prin hotărârile contestate, instanțele au încasat de la inculpat prejudiciul moral în mărime de 100.000 lei, care până la moment nu a fost achitat succesivului părții vătămate, împrejurare ce decade inculpatul din dreptul de a fi amnistiat.

În același timp, recursurile ordinare, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5., 5.1. din prezenta decizie, sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura penală și civilă.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2), instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima

instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura penală și civilă în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în aceste recursuri au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică corectă, că instanța de apel i-a aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Mihail Tomița, și de avocata Tatiana Pavlenco, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 15 decembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 13 noiembrie 2018, în privința inculpatului Vulpe Constantin XXXX, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 05 aprilie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun